

1. Obiekt

ZESPOL FOLWARCZNY NR I.

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.
1925 r.

3. Miejscowość

KONSTANTYNÓW

4. Adres

Konstantynów

ul. imię i nazwisko

5. Przynależność administracyjna

województwo Biała Podl.

gmina Konstantynów

pow. BIAŁA PODL.

6. Poprzednie nazwy miejscowości

do 1744 r. Kozierady

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo lubelskie

powiat Biała Podl.

8. Właściciel i jego adres

PRG w Rozkoszy
Zakład Rolny
w Konstantynowie

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr 301

data 20.10.1998

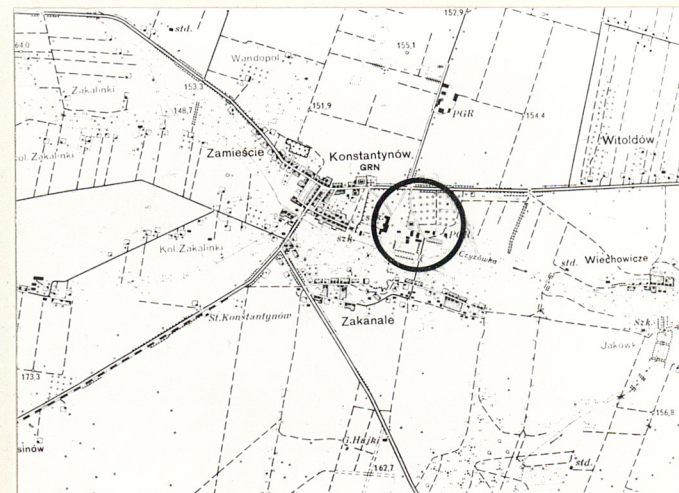
2.

1.

3.

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Zespół dworsko-folwarczny istniał w Konstantynowie/Kozieradach/ już w XV wieku. W XVII w. jest własnością Jana Pieniążka wojewody sandomierskiego. W 1700 r. przechodzi w ręce Odrowąż Siedlnickiego. Jego syn Karol Józef uzyskuje dla Kozierad prawa miejskie, zmieniając nazwę miejscowości na Konstantynów w 1744 r. Buduje także duży pałac, zakłada park. Rozbudowano także folwark, samych tylko koni trzymał Siedlinicki 200 szt. W kilku stajniach. Po śmierci Siedlinickiego w 1761 r. dobra przechodzą w ręce Bożeckich, Czartoryskich, Wążyków, Turnów. Ostatecznie w 1792 r. nabył je Tomasz Aleksandrowicz, wojewoda podlaski. Częste zmiany właścicieli spowodowały upadek założenia. Przebudową, unowocześnieniem zajął się St. Aleksandrowicz. Założył i zmodernizował 6 folwarków. W folwarku nas interesującym trzymał 5000 owiec rasy Elektorarno-Negretti, krowy rasy holenderskiej, pasiekę systemu Ramoszyńskiego, oranżerię. Z zakładów przemysłowych gorzelnię i młyn parowy. Proces ten nastąpił po 1863 r. Folwark leżał na wsch. od założenia parkowo-pałacowego /dzisiaj także/. W 1888 r. dobra konstantynowskie przechodzą w ręce rodziny żmudzkiej Zyberk Platerów. Nowi właściciele kontynuują działalność gospodarczą St. Aleksandrowicza. Otrzymał na przełomie XIX/XX w. kształt zachował się do 1939 r. Park dolny i górny zostały ogrodzone murami kamiennymi, w których umieszczono dwie paradne bramy. Pałac przebudowano i rozbudowano. Sieć dróg parkowych przekomponowano w duchu naturalistycznym. Na wsch. od parku ustawiono budynek zarządu administracyjnego dóbr /ob. gorzelnia/, dalej na wsch. przy drodze do Białej wzniesiono dwa czworaki. Istniały już, do dzisiaj zachowane stajnie cugowa, magazyny /ob. obora/, spichlerz. Po I wojnie światowej, w 1915 roku Rosjanie spalili gorzelnię. Po wojnie ulokowano ją w budynku administracyjnym. Obok wzniesiono nową rząd-cówkę /ok. 1925 r./.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze ujęcie oszałem instalacje)

- Sytuacja: Zespół parkowo-pałacowo-folwarczny położony we wsch. części miejscowości, przy drodze do Białej Podl. Zajmuje teren większy od całej miejscowości. Park z pałacem tworzą jego zach. połowę, zespół folwarczny oraz sad połowę wsch. Sad częściowo wycięty /od str. drogi/, przeznaczony pod nowe budownictwo. Budynek gospodarcze leżą za sadem w kierunku pld., na wprost pałacu, przy obszernym gospodarczym dziedzińcu. Prowadzi doń droga biegnąc wzdłuż wsch. granicy parku, przy budynkach skręcając łagodnym łukiem w kierunku wsch. Po jej wsch. str. pozostały dwie obory, w tym jedna po gorzelni. Wokół nich przemy ziemniaków. Na przeciw obor, po drugiej str. drogi obora i magazyn /d. czworaki/ ustawiona do siebie pod kątem prostym. Między nimi niewielki placik z owalnym podjazdem. Przy prostokątnym placu gospodarczym, wyłożonym trelinką gorzelnia /od zach/, rządówka /od pñ./, spichlerz /od wsch./, obora /od pñ/. Wjazd na podwórze wzdłuż szczytowej pñ. ściany spichlerza, poprzedzony bramą. Na środku placu waga i magazyn gorzelni. Poza oborą i za spichlerzem dziedziniec gospodarczy drugi. Jego zach. bok wyznacza stajnia cugowa, ustawiona kalenicą w kierunku pñ.-pld., pld. i wsch. nowe magazyny i warsztaty. Teren pozbawiony jest zupełnie naturalnych zbiorników wodnych. Zieleń została zgrupowana wokół folwarku, w przy pałacowym parku, od str. pñ., i zach. i pld. /nadrzeczne łęgi/. Pojedyncze drzewa rosną także na obrzeżach od str. wsch. Prawie cały teren dziedzińca wyłożony trelinką. Komunikacja wewnętrzna oparta wyłącznie o dziedzińce. Część budynków posiada charakter zabytkowy, część bezstylowa.

- Obiekty zabytkowe:

1. Rządówka, ok. 1925 r. - założono kartę
2. Gorzelnia /d. budynek administracyjny/, ok. 1925 r. - założono kartę
3. Spichlerz, k. XIX w. - założono kartę
4. Obora I /d. magazyn/ - założono kartę
5. Stajnia cugowa, 4 ćw. XIX w. - założono kartę
6. Obora II /d. czworak/ k. XIX w., 1976 - założono kartę
7. Magazyn /d. czworak/ k. XIX w. - założono kartę
8. Obora III /d. gorzelnia/ 1925 r. - założono kartę
9. Obora IV. 1925 r. - założono kartę.

c.d. historii:

Pozostałości gorzelni przerobiono na oborę. Po 1945 r. wymieniono część budynków, część adaptowano na nowe cele /czworaki zamienione na oborę i magazyn/.

<p>14. Kubatura</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>4,2 ha</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>folwark</p>	<p>17. Urzycowanie obecne</p> <p>gospodarstwo rolne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p>		<p>19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Zachowane budynki w niezłym stanie technicznym, nowe także.</p> <p>Teren zadbany</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

22. Bibliografia

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst ..... mgr Jan Maraśkiewicz X. 1989 r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki ..... mgr Jan Maraśkiewicz X. 1989 r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr ..... mgr Jan Maraśkiewicz X. 1989 r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów Muzeum Narodowe Rolnictwa w Szreniawie

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładka

1. Miejscowość

Konstantynów

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Zespół folwarczny nr I

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia. plany

4.

5.

1. Widok na ośmioraki (ob.cieletnik i magazyn)
2. Widok na rządówkę
3. Widok na ośmiorak (ob.magazyn)
4. Widok na gorzelnię od wsch.
5. Widok na spichlerz
6. Widok na pałac
7. Widok na oborę III
8. Widok na stajnię cugową od wsch.
9. Widok na spichlerz od pld.

6.

7.

8.

9.

